

راهنمای آموزش خودمراقبتی به بیمار، حین بستری

پیوند مغز استخوان

پیوند مغز استخوان به دو روش انجام میگردد:

آلوژن

اتولوگ

در حال حاضر پیوند مغز استخوان در این مرکز، بیشتر به روش اتولوگ انجام میگردد.

روند ورود بیماران به بخش پیوند به شرح زیر است:

ابتدا بیمار توسط انکولوژیست خود به پزشکان بخش پیوند معرفی می گردد. در این مرحله بیمار باید با تمام مدارک درمانی از زمان تشخیص تا درمان کامل و حتی در صورتی که بیماری عود کرده است، مدارک قبل از عود را همراه نامه پزشک معالج به درمانگاه یا مطب یکی از پزشکان تیم پیوند مراجعه نماید.

مدارک بیمار توسط پزشکان بررسی می شود و نواقص آن مشخص می شود و در صورتی که بیمار شرایط پیوند را داشته باشد و نقصی در مدارک نباشد، پروند به کمیته پیوند مغز استخوان جهت تصمیم گیری نهایی ارجاع می گردد.

بیمارانی که طبق نظر پزشک تیم پیوند کاندید دریافت پیوند آلوژنیک از یک دهنده سالم هستند، قبل از طرح در کمیته پیوند باید به درمانگاه ژنتیک مراجعه نمایند تا از بین خویشاوندان درجه یک و یا بانک دهندگان ایران و جهان، یک دهنده مناسب انتخاب و معرفی گردد.

همچنین بر طبق نظر پزشک تیم پیوند برگه های مشاوره های قبل از پیوند شامل ویزیت متخصص قلب، ریه، گوش و حلق و بینی (ENT)، دندانپزشک، روانپزشک، عفونی، پزشکی قانونی قبل و یا بعد از کمیته

پیوند به بیمار داده خواهد شد و بیماران حتما باید به فرد متخصص مراجعه نمایند و در صورتی که نیاز به درمان خاصی دارند تا پایان دوره درمان را زیر نظر متخصص مربوطه به پایان رسانند.

بیمارانی که در کمیته پیوند مغز استخوان موافقت پیوند را کسب نمایند، در لیست بستری بخش قرار می-گیرند.

نکته قابل توجه بیماران این است که بستری بیماران فقط بر اساس الویتی است که در کمیته و توسط پزشکان تیم پیوند تعیین می گردد و پزشک انکولوژیست بیماران در تعیین الویت بستری بیمار نقشی ندارد. همچنین سلامت فیزیکی و خاموش بودن بیماری و داشتن دهنده مناسب از جمله الویت های بستری بیماران در بخش پیوند است.

همچنین بر طبق نظر پزشک تیم پیوند برگه های مشاوره های قبل از پیوند شامل ویزیت متخصص قلب، ریه، گوش و حلق و بینی (ENT)، دندان پزشک، روان پزشک، عفونی، پزشکی قانونی قبل و یا بعد از کمیته پیوند به بیمار داده خواهد شد و بیماران حتما باید به فرد متخصص مراجعه نمایند و در صورتی که نیاز به درمان خاصی دارند تا پایان دوره درمان را زیر نظر متخصص مربوطه به پایان رسانند.

ورود به بخش پیوند:

در چند روز اول بستری در بخش پیوند مغز استخوان، بیمار مجددا از نظر ابتلا به عفونت و خاموش بودن بیماری اولیه مورد ارزیابی قرار می گیرد.

مراحل درمان بیمار پیوند مغز استخوان:

- روز بستری حمام بابتادین اسکراب و حین بستری، یک روز در میان استحمام انجام می شود.
- اندازه گیری قد و وزن سطح بدن، دور شکم بیمار
- ECG
- بیمار در اتاق ایزوله معکوس قرار می گیرد (از اتاق خارج نشوید و در صورت خروج از اتاق ماسک بزنید)
- هر سه ساعت با سرم نرمال سالین دهانشویه انجام دهید و هنگام شیمی درمانی دهانشویه بایخ انجام دهید.
- چهارروز اول، جهت سلول سازی ،آمپول زیر جلدی به شما تزریق میگردد.

- شالدون گذاری روز سوم وچهارم از شروع روندپیوند انجام می شود و روزانه پانسمان محل شالدون تعویض می شود.
- روز پنجم وششم از شروع درمان، سلول گیری از بیمار انجام می شود.
- پس از پایان سلول گیری، با اجازه ی پزشک متخصص پیوند،شیمی درمانی برای بیمار شروع می شود.
- دوازده ساعت پس از آخرین نوبت شیمی درمانی، پیوند یا همان تزریق سلول های بنیادی صورت می گیرد که حدوداً یک الی دو ساعت به طول می انجامد.
- چک کردن علایم حیاتی هر سه ساعت و کنترل جذب و دفع مایعات هر 6 ساعت

همراه در بخش پیوند:

لزوم حضور همراه در بخش پیوند را پزشک تیم پیوند تشخیص می دهد، پس در صورتی که لزومی به حضور همراه نبود لطفا اصرار نفرمایید، حضور فردی دیگر در اتاق بیمار در دوران پیوند ممکن است شانس عفونت را در بیمار بالا ببرد.

کاتترگذاری (سی وی لاین یا شالدون):

از آن جایی که بیمار کاندید پیوند مغز استخوان، سلول گیری ، تزریق داروها و آزمایشات متعدد دارد، لازم است تا برای بیمار کاتتر در ورید گردن قرار گیرد تا تزریق ها به شکل صحیح انجام شود و نیاز به رگ گیری های متعدد نباشد. عمل قرار دادن کاتتر در بخش پیوند توسط جراح انجام می شود و قبل از ترخیص توسط تیم پیوند خارج می شود.

در صورتی که بیمار کاتتر و یا پورت داشته باشید، بر اساس نتیجه آزمایش کشت میکروبی آن در مورد استفاده یا خروج پورت تصمیم گیری خواهد شد.

References : 1. clinicalkey 2. mayoclinic 3. Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-

Surgical Nursing 4. familydoctor 5. Betterhealth

تهیه شده در واحد آموزش سلامت باهمکاری بخش پیوند مغزاستخوان بیمارستان افضل پور کرمان.

